

Jaargang 12 nummer 10 – oktober 2020
Redactieadres: nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl

Nieuwsbrief voor leden van IVN en KNNV afdeling Apeldoorn
Bijdragen volgende nieuwsbrief graag vóór **24 oktober** opsturen

Vul de Enquête in

De IVN/KNNV Nieuwsbrief is bedoeld om de leden/vrienden van IVN en KNNV Apeldoorn goed te informeren over nieuws en activiteiten. Om goed in te spelen op de wensen/verwachtingen vragen we je om deze korte enquête in te vullen. Tot nu toe vulden 69 leden de enquête in. Je hebt nog tot 15 oktober om je bijdrage te leveren.

Natuurmoment

Perenboom uit de koeling

“Wil je ook een perenboom buurman?” Die vraag krijg je niet dagelijks. Wij hebben nu onverwacht een Corona-peer in de tuin, rechtstreeks uit de koeling. Er waren afgelopen zomer 150.000 perenbomen bestemd voor de export, maar dankzij corona konden ze niet per vliegtuig vervoerd worden. Oplossing ‘vernietigen’! Dankzij bemiddeling van Urgenda konden ze eind augustus op verschillende plekken in Nederland gratis worden opgehaald. Onze buurman had daar wel ore naar. Hij vroeg één boom. Maar dat deden ze niet. Je moest er minimaal vijf meenemen. Onze Corona-peer, die officieel een Doyenné du Comice is, loopt nu net uit. Of we ooit een peer kunnen oogsten gaan we zien. (Tekst en foto Yvonne Zwikker)

De Doyenné du Comice is van de handperen, na Conference, het meest geteelde ras in België en Nederland. Het ras is in de handel gebracht in 1849. De peer is ook als stoofpeer te gebruiken. De opgaande boom heeft een sterke groei en heeft veel last van beurtjaren, waardoor het ene jaar veel vruchten en het andere jaar bijna geen of geen vruchten aan de boom hangen. Door in een jaar met veel vruchten flink te dunnen kunnen beurtjaren tegengegaan worden. Doyenné du Comice bloeit van eind april tot half mei en kan zichzelf bestuiven, maar kruisbestuiving met bijvoorbeeld Conference geeft meer en beter gevormde vruchten. (Bron: Wikipedia)

Nieuws uit de vereniging

Welkom nieuwe leden

Nieuwe leden/vrienden IVN: Herma Wijers, Tineke Kok, Gert Scheper, Hayo Canter Cremers, Dineke de Heus.

Hartelijk welkom en tot ziens bij één van de vele activiteiten of wellicht wil je wel één van de [vacatures](#) invullen.

Nieuwe coördinator publiekscursussen

Na lange tijd zonder coördinator, is er een nieuwe coördinator voor de IVN cursussen gevonden. Yvonne van Loon, kersvers IVN lid, heeft zich gemeld. Zij gaat ook deelnemen aan het bestuur en zal zich de komende tijd inwerken en kennis maken met de diverse cursusteams.

Yvonne heeft affiniteit met opleiden en bijvoorbeeld ervaring met het ontwerpen van cursussen. Ze kijkt uit naar de kennismaking en samenwerking met de direct betrokkenen.

Je kunt haar bereiken via mailadres publiekscursussen@ivn-apeldoorn.nl.

De Vier Jaargetijden verschijnen

Het kwartaalblad De Vier Jaargetijden van KNNV Apeldoorn voor het 4e kwartaal 2020 is gepubliceerd. [Klik HIER](#).

31 oktober: Doe mee en ontwerp het IVN excursieprogramma 2021

Met elkaar werken aan een succesvolle toekomst van publieksexcursies in Apeldoorn en omstreken. Dat is wat we vorig jaar oktober met een grote groep enthousiaste gidsen hebben gedaan. We bedachten met een elkaar interessante thema's en kwamen op een herkenbaar ritme van iedere derde zondag van de

maand IVN excursie. Helaas gooide corona lange tijd roet in het eten. Gelukkig zijn we gestart en is de eerste succesvolle excursie deze maand geweest. Ook voor 2021 willen we weer met elkaar aan een interessant excursieprogramma werken. Daartoe nodigen we iedereen die excursies wil organiseren of gidsen uit op zaterdagmiddag 31 oktober in het Woldhuis. Natuurmonumenten houdt een voordracht over het beheer van hun terreinen en wij gaan met elkaar weer aan het werk. In verband met corona is het wel nodig je **vooraf aan te melden** o.v.v. Naam, mailadres en telefoonnummer. Dat kan door een mailtje sturen naar excursies2021@ivn-apeldoorn.nl. Je ontvangt tijdig een uitnodiging met de precieze tijdstippen en het programma.

De bijeenkomst is uiteraard corona-proof en past ook binnen de nieuwe maatregelen. Niettemin kan het zijn dat de bijeenkomst na 20/10 alsnog wordt uitgesteld.

Natuurgidsen in opleiding bekijken effecten stikstof op de natuur

Tijdens de cursus Natuur & Samenleving is uiteraard aandacht besteed aan het stikstofvraagstuk. Hoe dat nu precies zit, wat je er van in de natuur wel en niet kunt zien en wat er aan te doen valt werd haarscherp uitgelegd door bioloog Dr. Ir Arnold vd Burgh. Onder zijn enthousiaste begeleiding trokken we met een groep aankomend natuurgidsen naar de Ginkel. Hier legt hij aan de hand van een bodemprofiel en de nodige grafieken uit hoe het werkt.

Ons IVN in een nieuw jasje!

Als je op of na 2 oktober inlogt dan zie je een ander Ons IVN! Het is dan eenvoudiger om zowel medewerkers als vrijwilligers gelijkwaardig te informeren en belangrijke nieuwsitems, documenten of oproepen in één oogopslag te zien. De belangrijkste wijzigingen op een rijtje:

- Ons IVN start op met een dashboard, zoals medewerkers die ook zien. Dus niet meer met een tijdlijn. Het dashboard heeft handige functionaliteiten als nieuwsberichten, agenda items, groepenoverzicht, highlights en meer!
- Toegang tot 'Over IVN' in de groene navigatiebalk met allerlei praktische informatie over IVN.
- Een klussenbank waar je zelf (vrijwilligers)vacatures op kunt plaatsen.
- Dezelfde functionaliteiten in een nieuw jasje: systeemupdate, waardoor alles er anders uitziet.

De allereerste Apeldoorners bij de Vrije School

Willem Kuijpers gaf 22 september het eerste lesuur op de Vrije School, Klas 4 (Groep 6): een les over de lokale geschiedenis met als thema De allereerste Apeldoorners. Doel was om de kinderen te informeren over de vroegste geschiedenis van de Veluwe (Apeldoorn). Een stukje geschiedenis dat nog zichtbaar en tastbaar in het bos-, heidenrijke landschap in onder andere nabij Hoog Soeren maar ook in het stedelijke gebied (Spainkbosje) aanwezig is.

Accent legde hij op de aanwezigheid en bouw van grafheuvels en de betekenis van grafvondsten.

Het lesmateriaal dat Willem voor deze gelegenheid heeft samengesteld is voor IVN leden ook beschikbaar in het IVN archief, map 16 – presentaties. Het is ook mogelijk om aan de hand van de theorieles samen (de kinderen, leerkrachten en ouders) een bezoek aan een grafheuvel te brengen. Daarnaast kan de prehistorie kan tot leven geroepen worden door een bezoek aan [het HAPS-Kamp](#). Een boeiende ervaring!

Natuurwijzer Apeldoorn: Breng de natuur in de klas & de klas in de natuur

Een gastles, een excursie, proefjes doen... een mooie invulling van lessen op school. Het basisonderwijs krijgt veel aanbod toegestuurd. Vind daar je weg maar eens in naast je gewone drukke lesprogramma.

De website Natuurwijzer Apeldoorn geeft een overzicht van (gast)lessen, activiteiten en programma's op gebied van natuur, milieu en duurzaamheid, gericht op het Apeldoornse onderwijs. Daarbij werkt Natuurwijzer samen met zo veel mogelijk lokale en regionale organisaties zoals IVN, Waterschap, energiemaatschappijen, Imkersvereniging, gemeente Apeldoorn, kinderboerderijen, Haps, Stadsakkers, et cetera.

Met het aanbod willen we kinderen en jongeren laten ervaren hoe leuk, leerzaam, gezond en belangrijk natuur, milieu en duurzaamheid zijn.

Natuurwijzer Apeldoorn is een initiatief van IVN Apeldoorn en wordt vanuit het Groenplan mede mogelijk gemaakt door gemeente Apeldoorn. Neem vooral een kijkje op www.natuurwijzerapeldoorn.nl/ of [download de flyer](#).

Activiteitenagenda

Kijk op de website van [IVN](#) of [KNNV](#) voor de actuele informatie.

3/10	KNNV	Vogelwerkgroep: Eurobirdwatch
10/10	KNNV	Vogelwerkgroep: Excursie naar Empese en Tondense Heide
10/10	KNNV	Vogelwerkgroep: Excursie naar Empese en Tondense Heide
17/10	IVN	Venel werkochtend bij Staatsbosbeheer
18 tm 23/10	IVN	Speuren naar Paddenstoelen in Stadspark Berg en Bos
31/10	IVN	Bijeenkomst excursie programma 2021 (onder voorbehoud)
31/10	KNNV	Vogelwerkgroep: wandeling Hoog Buurlo
7/11	IVN	Venel Natuurwerkdag
7/11	KNNV	Vogelwerkgroep: Excursie omgeving Lieren/Klarenbeek
18/11:		Cursus Winterwatervogels (onder voorbehoud)

Corona maatregelen

Excursies - in groepjes van max 8 à 10 personen – zijn bij de nieuwe corona maatregelen toegestaan. (want in de buitenruimte zijn max 40 personen toegestaan). Maar houd je goed aan de maatregelen: anderhalve meter afstand, registratie, ontsmetten. Let ook goed op dat je gedurende de hele excursie de anderhalve meter handhaaft. Dus ook geen verrekijkers of loeppotjes doorgeven of "even" met z'n allen een paddenstoel bestuderen.

Er volgt deze week een update vanuit IVN Landelijk met een interpretatie van de maatregelen voor IVN activiteiten.

Voorlopig worden de KNNV activiteiten alleen voor de werkgroepleden gepland. Werkgroepleden krijgen bericht van hun coördinator. Kijk voor de laatste informatie op [de KNNV website](#).

3^e zondag van de maand: IVN Excursieprogramma

Vanwege de verruimingen van de corona maatregelen was het weer mogelijk om, binnen de 1½ meter afspraak, wandelingen te organiseren. De eerste excursie was bij Voorst. De belangstelling was met ruim 30 deelnemers groot. Inmiddels zijn de coronamaatregelen weer aangescherpt. De paddenstoelentocht in oktober is een route die de deelnemers zelf kunnen lopen. Dus dat kan doorgaan. De informatiekraam is vervallen. In november wandelen we – onder voorbehoud - op landgoed Bruggelen.

Coronaproef- Paddenstoelenroute zondag 18 oktober in Park Berg en Bos

Vliegenzwam, aardappelbovist, zwavelkopje of geweizwammetje.....beeldende namen voor een aantal paddenstoelen die in onze bossen te vinden zijn. Wie gaat er mee op zondag 18 oktober speuren naar paddenstoelen in Park Berg en Bos. IVN natuurgidsen zetten een gemarkeerde route uit die iedereen in zijn eigen tempo kan lopen tussen 11.00 en 16.00 uur. De route is bewegwijzerd en loopt in één richting, rekening houdend met de corona voorschriften van de overheid.

Onderweg maak je kennis met verschillende soorten paddenstoelen die van namen zijn voorzien. Vergeet vooral geen spiegeltje mee te nemen, om onder de hoedjes te kunnen kijken. Wetenswaardige en komische anekdotes over de mysterieuze herfstvruchten zijn op tekstpanelen langs de route te lezen.

De start vindt plaats bij het Acaciaplein.

>> Kijk voor laatste informatie op www.ivn-apeldoorn.nl

Vraag en Aanbod (ook meedoen?)

Heb je vacatures in je werkgroep of team? Maak het zo concreet mogelijk en meld het bij de [nieuwsbriefredactie](#).

Gezocht: teamlid voor cursusteam Wilde Planten

Het team cursus Wilde Planten heeft behoefte aan versterking.

Eventuele gegadigden kunnen zich melden bij Janneke Niessen: tel: 0610884282 of mail: niessen.jaki@planet.nl

Vacatures bij IVN Apeldoorn

- [Voorzitter](#)
- [Secretaris](#)
- [Coördinator PR](#)

Groenvoer bezorger gevraagd en gevonden

Naar aanleiding van de oproep in de vorige nieuwsbrief heeft zich een nieuwe bezorger aangemeld voor de wijk Ugchelen. Waarvoor hartelijk dank.

Iets voor IVN/KNNV?

Ad van Deudekom mailde ons: "Heerlijk gelopen route Beekbergen, Landgoed Bruggelen. Mooie route. Helaas ontsiert door rommel, vooral richting A1. Plastic flessen, roze douchekapje en papieren tissues her en der. Misschien eens vragen aan vrijwilligers om routes te lopen om op te ruimen? Troep trekt ook weer troep aan en zo krijgt de IVN wandelroute een slechte naam. Zit IVN niet op te wachten lijkt me. Misschien wat om een speciaal bedrukte milieuvriendelijke zak te versturen naar de vrijwilligers of in ieder geval er voor te zorgen dat de afdelingen daar iets mee doen. Een actie tekst met bijvoorbeeld IVN houdt grote schoonmaak voor u. Helpt u ook mee?

Wellicht iets voor een speciaal IVN/KNNV Project? Wie neemt het initiatief?

Vul de vragenlijst in over de IVN toekomst (voor 19 oktober)

Aandacht voor de natuur is vandaag de dag belangrijker dan ooit. IVN Natuureducatie gelooft dat actieve natuurbeleving eraan bijdraagt dat mensen de natuur weer in hun hart sluiten en hier ook beter voor zullen zorgen. Zo start IVN samen een beweging naar een duurzamere samenleving.

In de komende jaren wil IVN als landelijke vereniging nog meer mensen bij de natuur en onze missie betrekken. Hoe dat gebeurt, leggen we vast in de meerjarenvisie 2021-2025. Om ideeën te verzamelen, hebben we jouw hulp nodig!

[Doe mee door deze vragenlijst in te vullen](#). Het invullen duurt ongeveer 10 minuten.

Ander (natuur) nieuws en activiteiten

Apeldoorns hert in Statie

Restaurant Statie (in het NS Station van Apeldoorn) was op zoek naar een foto van een edelhert, bij voorkeur in de ochtendmist. Inmiddels hangt de foto van Remco Moree, lid van de IVN Werkgroep Natuurfotografie in groot formaat in de Stationhuiskamer. Mooie reclame!

Topokaart Nederland

Deze website toont de prachtige Kadasterkaarten van heel Nederland. De huidige kaarten tonen in drie zoomniveaus - 1:25.000, 1:100.000 en 1:250.000 - de situatie van november 2017 (de laatste update).

Je kunt plaatsen op de kaart zoeken en ziet de coördinaten waar de muiscursor zich bevindt. Ook kun je routes plannen of bestaande routes uploaden als GPX-bestand.

>> [Website topokaartnederland.nl](http://Website_topokaartnederland.nl)

Vuurwantsen

Tijdens een excursie van de IVN Bomencursus zagen de deelnemers honderden vuurwantsen op een boom en in het gras rondom diezelfde boom.

Deze opvallende wants, met zijn mooie zwart en rode tekening, komt algemeen voor in parken, tuinen en plantsoenen. De vuurwants leeft sociaal, met honderden bijeen, zoals te zien is op de foto.

Met hun jongen, dat zijn de minder mooi getekende wantsen, eten ze vruchten, zaden en dode insecten. Het zijn dus echte opruimers!

Bloed op de grond?

Voor paddenstoelenliefhebbers was het een té droge en té warme zomer. Zó weinig te zien, met name de soorten die op de grond groeien. Gelukkig lieten zich een aantal soorten die op hout (dat langer vochtig blijft) wél zien. Dus toog Michiel Visch, lid van de KNNV werkgroep paddenstoelen naar Woudhuizen, waar hij al jarenlang rondstruikt en waar hij regelmatig het onbekende tegenkomt. Zo ook bij het zien van rode 'bloeddruppels' op? Het leek wel een paddenstoel, de sneeuw witte hoedjes, maar de naam, geen idee. Dus een foto gemaald naar Ruud Knol, die er wel raad mee wist: inderdaad, een paddenstoel, die op dikke stammen voorkomt, en vaak op ondergronds hout. De naam: toefige labyrintzwam. En wel op z'n mooist met die bloedrode druppels, guttatie genoemd, op de jonge 'hoedjes', en dat alles op een sneeuw witte ondergrond. Best algemeen, en toch bijzonder.

Bodemdierendagen 2020

De Bodemdierendagen zijn begonnen en duren nog tot en met 7 oktober. Iedereen kan meedoen door het doorgeven van waarnemingen.

>> Kijk [hier](#) voor meer informatie.

2020 Jaar van de Wilde Eend

De wilde eend is zo gewoon, dat we nauwelijks in de gaten hadden dat het er de laatste decennia langzaam steeds minder werden. Toch is sinds 1990 al ongeveer 30 procent van onze broedpopulatie verdwenen. De winteraantallen, bestaande uit Nederlandse standvogels en wintergasten van elders, vertonen een vergelijkbare afname. Eerdere analyses laten zien dat er geen sprake is van verhoogde sterfte van de volwassen vogels of een afname van het nestsucces. Over de overleving van de kuikens bleek echter nagenoeg niets bekend te zijn. Sovon en Vogelbescherming Nederland zetten deze vogel in de schijnwerpers in het Jaar van de Wilde Eend. (uit: de Gieteling, Vogelwerkgroep Oost Veluwe)

>> [Lees meer](#)

Ieder nadeel heb zijn voordeel

In de Paslaan in Apeldoorn hangen de biefstukken aan een boom. Precies zoals de boeken aangeven zit deze paddenstoel op een eik en onderaan de stam waar een wond is ontstaan. Als het regent schittert het water smeugig op de schotelvormige zwam. Voor de boom is deze parasiet niet bepaald een goed teken. Maar meubelmakers weten hout van bomen waar de biefstukzwam heeft gewoekerd te waarderen. Dat hout is dieper van kleur. (Yvonne Zwikker)

Colofon

Redactie: Hans Hogenbirk (nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl)

De nieuwsbrief niet meer ontvangen?

Mail naar: IVN Apeldoorn: ledenadministratie@ivn-apeldoorn.nl

KNNV Apeldoorn: ledenadministratie@apeldoorn.knnv.nl